

Рівненський державний
гуманітарний університет

Студентський дайджест

Збірник наукових матеріалів
здобувачів вищої освіти

№ 5
2022

Рівненський державний гуманітарний університет
Психолого-природничий факультет

Студентський дайджест

збірник наукових матеріалів здобувачів вищої освіти

Випуск 5

Рівне, 2022

УДК 159.9+316.6

Студентський дайджест. Збірник наукових матеріалів здобувачів вищої освіти – Випуск 5. – Рівне: РДГУ, 2022. – 143 с.

Головний редактор:

Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор, перший проректор, завідувач кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету

Виконавчі редактори:

Безлюдна Валентина Іванівна – кандидат педагогічних наук, доцент, професор кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

Корчакова Наталія Вікторівна – доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри вікової та педагогічної психології Рівненського державного гуманітарного університету.

Павелків Віталій Романович – доктор психологічних наук, доцент, професор кафедри загальної психології та психодіагностики, декан психолого-природничого факультету Рівненського державного гуманітарного університету.

Друкується за рішенням Вченої Ради РДГУ (протокол № 5 від 23 червня 2022 р.)

За достовірність фактів, дат, назв тощо відповідальність несуть автори матеріалів.

УДК 159.922.8:[159.923.2:37.015.3]

РОЗВИТОК МОТИВАЦІЇ ДО НАВЧАННЯ У СТУДЕНТІВ**Ковалець Антоніна, здобувач ОС «бакалавр»**

Спеціальності 053 «Психологія», 3 курс, РДГУ

Керівник: Джеджерера О.В., старший викладач

Постановка проблеми. Однією з проблем оптимізації навчальної діяльності студентів є низка питань, які пов'язані з мотивацією учіння. Ефективність навчального процесу має безпосередній зв'язок зі стимулом оволодіння майбутньою професією та мотивацією. Основний фактор, який має вплив на мотивацію до навчання студентів – це оволодіння знаннями, навичками й уміннями, які в подальшому створять фундамент для ефективної професійної діяльності. Загалом, підвищенню мотивації до навчання приляють способ засвоєння навчального матеріалу, методи навчання, його зміст, застосування інтерактивних технологій, використання на кожному з етапів заняття проблемних завдань тощо.

Мотивація навчання студентів стає в умовах сучасних зрушень в українському суспільстві однією з пріоритетних проблем. Відповідно, актуальність теми дослідження зумовлюється необхідністю пошуків шляхів для подальшого підвищення якості навчання студентів в сучасних умовах розвитку України, постійним оновленням змісту навчання, постановкою завдань формування у студентів потреби самостійного отримання знань і розвитку активної життєвої позиції. Отже, вище зазначене питання досить актуальне, повністю не досліджене, незважаючи на значну кількість наукових робіт, присвячених проблемі формування мотивації навчання у виші.

Саме тому, **метою** нашого дослідження є вивчення особливостей мотиваційної сфери студентів першого та четвертого курсів, що сприятиме підвищенню ефективності їхньої навчально-професійної діяльності.

Виклад основного матеріалу дослідження. Дослідження мотивації навчання дозволяє чітко визначити, що ж спонукує молоду людину до навчальної діяльності. Вивчення поведінкових проявів студентів у процесі навчання дає тільки деякі загальні пояснення мотивації, але, навіть, вони дозволяють формувати позитивну мотивацію до успішного опанування знаннями, що стане запорукою успіхів у майбутній професійній діяльності.

Поняття «мотивація» науковці пояснюють неоднозначно; його використовують у психології як систему чинників, які визначають поведінку і як процес, що стимулює і підтримує активність на певному рівні. Звернувшись до психологічного словника, знаходимо таке пояснення: «Мотивація – система мотивів, яка визначає конкретні форми діяльності або поведінки людини. Всебічне розкриття причин, якими пояснюється та чи інша поведінка людини, її дії і вчинки, неодмінно передбачає аналіз тих психологічних моментів, якими вони визначаються, тобто сукупності мотивів, якими зумовлено конкретну поведінку» [2, с.97]. Для зарубіжних психологів характерним є одностороннє розуміння мотивації як суто енергетичного джерела активності. Цієї точки зору дотримуються З. Фрейд, Браун, Фрієр, Фарбер та ін. Психологи М. В. Матюхіна, С. Л. Рубінштейн, Б. В. Зейгарник, О. М. Леонт'єв та інші в розумінні і в самому визначенні мотивації виходять з положення про єдність динамічної і змістовної сторін мотивації [4]. С. Л. Рубінштейн писав: «Мотивація – це опосередкована процесом її відображення суб'єктивна детермінація поведінки людини світом. Через свою мотивацію людина вплетена в контекст дійсності» [3]. О. В. Вільгаук стверджує, що однією з ефективних технологій роботи з мотивації навчальної діяльності зі студентами стає визначення їх пізнавальних, соціальних потреб і способів задоволення. У цьому випадку досить, на думку автора, використовувати поняття «внутрішній клієнт», оскільки зі студентами викладач працює як з клієнтами – визначає їх мотивацію навчальної діяльності, намагається її активізувати і якісно змінювати згідно з соціальним замовленням суспільства [1].

Мотивація навчання складається із низки спонук, які постійно змінюються і вступають у нові відносини один із одним. Такими спонуками є потреба та сенс навчання для особистості, її мотиви, цілі, емоції, інтереси. У психологічній науці розроблено достатньо велику кількість

класифікацій мотивів навчальної діяльності (Л. І. Божович, А. К. Маркова, П. М. Якобсон та ін.). У навчальній та навчально-професійній діяльності важливе значення мають і зовнішні, і внутрішні мотиви. Мотивація навчально-професійної діяльності – це співвідношення цілей, яких студент прагне досягти, та внутрішньої активності його особистості. У навчанні мотивація виражається у прийнятті студентом цілей і завдань.

З метою з'ясування мотивів навчання студентів першого та четвертого курсів, нами було проведено опитування у формі анкетування. Питання анкети спрямовані на виявлення внутрішніх та зовнішніх мотивів навчальної діяльності (виділених у роботі О. Б. Вершинської). Так, внутрішніми мотивами навчальної діяльності є спонукання, в основі яких – задоволення від процесу й безпосередніх результатів навчально-пізнавальної діяльності (прагнення оволодіти новими знаннями та способами пізнавальної діяльності; прагнення до підвищення власної компетентності, ефективності та майстерності та ін.). Зовнішніми мотивами є спонукання, що не пов'язані з процесом і безпосередніми результатами навчальної діяльності студентів, але відіграють важливу стимулюючу роль (прагнення стати висококласним фахівцем; прагнення заслужити схвалення з боку викладачів, батьків та товаришів; орієнтація на практичну цінність навчання, його важливе значення для майбутнього життя та ін.).

В дослідженні взяли участь 50 студентів I та IV курсу (25 студентів I курсу та 25 – IV курсу) Рівненського державного гуманітарного університету. Таким чином, згідно з результатами дослідження, ми виявили найбільш вагомими внутрішні мотиви навчання в студентів: загальний розвиток, вдосконалення (вищі в студентів I курсу); прагнення оволодіти знаннями для реалізації їх у професії (вищі в студентів I курсу); збагачення інтелекту (вищі в студентів IV курсу); отримання інформації (вищі в студентів IV курсу); отримання знань (вищі в студентів IV курсу); розуміння і засвоєння інформації на заняттях (вищі в студентів I курсу); вибір необхідних знань (вищі в студентів IV курсу); отримання задоволення від спілкування з викладачами (вищі в студентів IV курсу); задоволення від навчання (вищі в студентів IV курсу); потреба в навчанні (вищі в студентів IV курсу); стати компетентнішими за рахунок навчання (вищі в студентів IV курсу).

Серед зовнішніх мотивів навчання студентів ми виявили найбільш вагомими: подобається отримувати похвалу за перевершення своїх попередніх досягнень (вищі в студентів I курсу); похвала за здібності і розум, успіхи в навчанні (вищі в студентів I курсу); працьовитість і працездатність (вищі в студентів IV курсу); конкуренція, думка про майбутню професію, диплом (вищі в студентів IV курсу); відповідальність (вищі в студентів IV курсу); совість, почуття обов'язку (вищі в студентів IV курсу); схвалення з боку батьків (друзів) та педагогів (вищі в студентів I курсу); стати успішним (вищі в студентів I курсу); зробити кар'єру (вищі в студентів IV курсу); створити сім'ю (вищі в студентів IV курсу).

Висновок: наші спостереження показали: студенти, в яких переважають внутрішні мотиви навчання, більше включені в навчальний процес. Вони активніші, більш вільні в плануванні своєї професійної освіти, самоосвіти. Однаково зацікавлені вивченням і загальноосвітніх, і вузькопрофесійних дисциплін. Студенти з переважанням зовнішньої мотивації навчання менше цікавляться навчальною діяльністю. Отже, дослідження особливостей мотиваційної сфери навчання має важливе значення для прогнозування успішності освітньої діяльності. Разом з тим, воно необхідне як для формування особистості, так і для підвищення ефективності діяльності в даній сфері.

Список використаних джерел

1. Вільгаук О. В. Проблема мотивації в процесі становлення студентів коледжу *Професійна педагогіка коледжу* : матеріали наук.-практ. конф. Магнітогорськ : МДППК, 2007. С. 67–69.
2. Войтко В. І. Психологічний словник. Київ : Вищ. шк., 1997. 216 с.
3. Рубінштейн С. Л. Основи загальної психології. Санкт-Петербург : Пітер, 2000. 712 с.
4. Якобсон П. М. Психологічні проблеми мотивації поведінки людини. Москва : Просвіта, 1998. 317 с.

ЗМІСТ

Частина 1.

ТЕОРЕТИКО-ЕМПІРИЧНИЙ КОНТЕНТ МОЛОДІЖНИХ ПОШУКІВ

<i>Безека Світлана</i> ОСОБЛИВОСТІ ВИХОВАННЯ ТОЛЕРАНТНОСТІ У ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	3
<i>Білковська Алла</i> ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ НА ЗАНЯТТЯХ З ПРЕДМЕТУ «ТЕХНОЛОГІЇ».....	5
<i>Біль Юлія</i> ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО РОЗГЛЯДУ САМОРЕГУЛЯЦІЇ ПОВЕДІНКИ У СУЧАСНІЙ ПСИХОЛОГІЧНІЙ НАУЦІ.....	8
<i>Буравцова Оксана</i> РОЛЬ РОЗВИВАЛЬНО - ІГРОВОГО СЕРЕДОВИЩА У СТАНОВЛЕННІ ТА ПСИХОЛОГІЧНОМУ РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ У СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ.....	11
<i>Волошина Оксана</i> ЛЮБОВ ЯК ОСНОВА ПОБУДОВИ ПОДРУЖНИХ СТОСУНКІВ.....	13
<i>Гаврилюк Олена</i> ШЛЯХИ ВПЛИВУ НА ФОРМУВАННЯ СИЛИ ВОЛІ В ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ.....	16
<i>Гнівошевська Анастасія, Кулаков Руслан</i> ЕМПІРИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНТЕРНЕТ-АДИКЦІЇ У ПІДЛІТКОВОМУ ВІЦІ.....	19
<i>Долганик Марія</i> ПРЕВЕНТИВНЕ ВИХОВАННЯ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	22
<i>Жовтанюк Ксенія</i> ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ПРИЧИН ВИНИКНЕННЯ СТРАХІВ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	25
<i>Івасюк Павло, Корчакова Наталія</i> СТАВЛЕННЯ МОЛОДІ ДО ПОЗАШЛЮБНИХ СТОСУНКІВ.....	29
<i>Коваленко Валентина</i> ВПЕВНЕНІСТЬ ТА РІШУЧІСТЬ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ У ДОШКІЛЬНОМУ ВІЦІ.....	32
<i>Ковалець Антоніна</i> РОЗВИТОК МОТИВАЦІЇ ДО НАВЧАННЯ У СТУДЕНТІВ.....	34
<i>Ковальчук Христина</i> ПСИХОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ПРОБЛЕМИ НЕВПЕВНЕНОСТІ У СОБІ.....	36
<i>Ковтунович Єва</i> ФОРМУВАННЯ ЗАГАЛЬНОКУЛЬТУРНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ ЗАСОБАМИ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ ЛЯЛЬКИ.....	39

<i>Кожарко Марія</i> ФОРМУВАННЯ МОРАЛЬНО-ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ ОСОБИСТОСТІ ЗАСОБАМИ ЕТНОПЕДАГОГІКИ.....	42
<i>Кошика Ілона</i> ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ СТРАХУ.....	45
<i>Крук Тетяна</i> ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ МОРАЛЬНИХ УЯВЛЕНЬ ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ.....	48
<i>Кучканова Вікторія, Хомич Іванна</i> ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ КОНФЛІКТІВ.....	52
<i>Левченя Валентина</i> ВПЛИВ ТЕМПЕРАМЕНТУ НА МІЖОСОБИСТІСНІ СТОСУНКИ У ПІДЛІТКОВОМУ ВІСІ.....	54
<i>Мартюченко Катерина</i> ПСИХОЛОГІЧНОСОБЛИВОСТІ ТРИВОЖНОСТІ В ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	57
<i>Матеюк Олександр</i> СТРАТЕГІЇ САМОСТВЕРДЖЕННЯ: ПСИХОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ.....	60
<i>Мельник Олександра, Безлюдна Валентина</i> ПСИХОЛОГІЧНУ СУТНІСТЬ ІНВЕКТИВНОЇ ЛЕКСИКИ.....	62
<i>Микитюк Вікторія</i> ПСИХОЛОГІЧНІ РЕСУРСИ КОРЕКЦІЇ АГРЕСИВНОЇ ПОВЕДІНКИ У ПІДЛІТКОВОМУ ВІСІ.....	64
<i>Нестерчук Оксана</i> ДО ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	65
<i>Ничко Ангеліна, Юрчук Олексій</i> РУХЛИВА ГРА ЯК ЗАСІБ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖЕННЯ.....	68
<i>Охота Ольга</i> ЕКСКУРСІЯ ЯК ФОРМА ЕКОЛОГІЧНОГО ВИХОВАННЯ.....	71
<i>Павлова Регіна</i> ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ НА ЦІННІСНІ ОРІЄНТАЦІЇ ПІДЛІТКІВ.....	72
<i>Павловська Катерина</i> САМОТНІСТЬ: ДІАГНОСТИЧНІ ОЗНАКИ ТА ХАРАКТЕР СОЦІАЛЬНИХ ДІЙ (ДОШКІЛЬНИЙ ВІК).....	74
<i>Павлушенко Анна</i> ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ПРОЯВУ ПСИХОЛОГІЧНОГО ФЕНОМЕНУ ТРИВОЖНОСТІ.....	80
<i>Пастушок Ірина, Юрчук Олексій</i> ПРОБЛЕМА СОЦІАЛЬНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ПСИХОФІЗИЧНИМИ ПОРУШЕННЯМИ.....	83
<i>Петрейко Юлія</i> ГРА ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ КОМУНІКАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	87

<i>Петрик Максим</i> АНАЛІЗ ПРОГЕННИХ РИЗИКІВ У МЕЖАХ ВОЛИНСЬКОГО ПОЛІССЯ ЗА ДАНИМИ ДИСТАНЦІЙНОГО ЗОНДУВАННЯ ЗЕМЛІ (НА ПРИКЛАДІ КЛЮЧОВОЇ ДІЛЯНКИ «ЗАЛАЗЗЯ»).....	90
<i>Поліщук Валентина</i> ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ (теоретичний аспект).....	93
<i>Рибачек Софія</i> ФОРМИ НАВЧАННЯ ТА ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДАХ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ.....	95
<i>Руденко Сергій</i> ОСОБЛИВОСТІ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ПОРУШЕННЯМИ ПСИХОФІЗИЧНОГО РОЗВИТКУ.....	98
<i>Савсюк Валентин</i> ВИХОВАННЯ АЛЬТРУЇСТИЧНОЇ СПРЯМОВАНОСТІ В УМОВАХ СУЧАСНОСТІ.....	100
<i>Сова Ярослава</i> ПСИХОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ПРОЦЕСІВ АКУЛЬТУРАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ ТРУДОВИХ МІГРАНТІВ ДО УМОВ ІНКУЛЬТУРАЛЬНОГО ПРОСТОРУ.....	102
<i>Сосонюк Олеся</i> ІНДИВІДУАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ РЕГУЛЯЦІЇ І САМОРЕГУЛЯЦІЇ ПОВЕДІНКИ ОСОБИСТОСТІ ПІДЛІТКА.....	105
<i>Стеблюк Яна</i> ОСОБЛИВОСТІ ЕМОЦІЙНОЇ СФЕРИ ПІДЛІТКІВ.....	107
<i>Тимчак Світлана</i> ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГІЧНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ КОГНІТИВНОЇ СФЕРИ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ІЗ АУТИЗМОМ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ.....	110
<i>Ушаков Михайло</i> ОСВІТНІЙ ЗАКЛАД ЯК ОБ'ЄКТ УПРАВЛІННЯ.....	112
<i>Федорук Іванна</i> ВИКОРИСТАННЯ ХУДОЖНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ В ПРОЦЕСІ МОРАЛЬНОГО ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ.....	115
<i>Шершень Ангеліна</i> ВПЛИВ СОЦІАЛЬНОГО ІНТЕЛЕКТУ НА МІЖОСОБИСТІСНІ СТОСУНКИ У ПІДЛІТКОВОМУ ВІЦІ.....	117

Частина 2.

ЛІТЕРАТУРНИЙ КРЕАТИВ: «СТУДЕНТСЬКИЙ ДАРУНОК УКРАЇНСЬКИМ ДІТЯМ» (авторські казки) 123

<i>Боярчук Мар'яна</i> У ЄДНОСТІ СИЛА.....	124
<i>Грабовська Світлана</i> ВУЛИК.....	125
<i>Глушак Ольга</i> ПРО ОЛЕГА, ОЛЕНКУ ТА ДРАКОНА.....	126
<i>Демидчук Раїса</i> ВІДВАЖНІ ДРУЗІ.....	127

<i>Демчук Діана</i> КАЗКА ПРО НЕЗВИЧАЙНІ СКАРБИ І КРАСУ.....	128
<i>Ковалець Вікторія</i> РИБКА – ПОМІЧНИЦЯ.....	131
<i>Прокопчук Наталя</i> ЯК ОЛЕНЯТКО БІСКВІТИК ДОПОМОГЛО ВОВЧИКУ.....	133
<i>Свиридюк Марія</i> МАЛЕНЬКЕ ЗАЙЧЕННЯ (терапевтична казка для невпевнених дітей).....	134
<i>Шпак Яна</i> КАЗКА ПРО ДОБРОГО ПЕТРИКА.....	135
<i>Клімчук Марта</i> ГЕРОЇ ТАКОЖ ПЛАЧУТЬ.....	138

Наукове видання

Студентський дайджест

Збірник наукових матеріалів здобувачів вищої освіти

Випуск 5

Упорядники:

проф. Павелків Р. В., проф. Корчакова Н. В.

Підписано до друку 23.06.2022 р.

Формат 60x84 1/8. Папір офсетний № 1. Гарнітура Times New Roman. Друк офсетний.

Ум. друк. арк. 13,4. Замовлення № 27042015 Наклад 300

м. Рівне, вул. 16 Липня, 38; тел./факс (0362)62-03-97

e-mail: oberegi97@ukr.net

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єкта видавничої справи

ДК №270 від 07.12.2000 р.

Надруковано в друкарні видавництва «Волинські обереги».

Студентський дайджест: зб. наук. матеріалів здобувачів вищої освіти. Вип. 5 / упоряд.: Р. В. Павелків, Н. В. Корчакова. – Рівне : РДГУ, 2022. – 143 с.